

ਅਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਂਗਵਾਨ ਜੇ.
ਚੰਦਰ ਕਮਲ ਸੇਖਰੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ

ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2015 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 28676
ਮਾਰਚ 07, 2018

ਦਾ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973—S. 482 ਅਤੇ 202—ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਐਂਡ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ, 1867—ਐੱਸ. 7—ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860—ਐੱਸ. 499, 500 ਅਤੇ 120-ਬੀ—ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ 7 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਉਸਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਨਿਊਜ਼ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 2 ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਹ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ 1 ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਚੈੱਕ—ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 500 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਦਾਇਰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ—ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ—ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਟਿਡ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਅਵਿਨਾਸ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਚੋਪੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 - ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(ਪਰਾ 16)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਆਰ.ਕੇ. ਆਨੰਦ ਨਾਮਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 16 ਅ)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, 30.07.2015 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P8) ਦੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ

(ਪਰਾ 17)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਿਵੇਕ ਕੇ. ਠਾਕੁਰ ।
(2015 ਦੇ CRM-M ਨੰਬਰ 28676 ਅਤੇ 31354 ਵਿੱਚ)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਨ.ਐਸ ਸਾਹਨੀ .
(2016 ਦੇ CRM-M ਨੰਬਰ 25493 ਵਿੱਚ)

ਅਦਿਤੀ ਗਿਰਧਰ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।
(ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ)

ਅਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਂਗਵਾਨ, ਜੇ.(ਓਰਲ)

(1) ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ CRM-M ਨੰਬਰ 2015 ਦੀ 28676 ਅਤੇ 31354 ਅਤੇ 2016 ਦੀ ਨੰ. 25493 ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਰਥਾਤ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 499, 500 ਅਤੇ 120-ਬੀ (ਸੰਖੇਪ 'ਆਈ ਪੀ ਸੀ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਭਾਵ ਗਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰ (ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਕੇਸਰੀ) ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.5 ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਮਿਤੀ 17.11.2011 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਲੰਧਰ ਕੇਸਰੀ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਖਬਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਖਬਰ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.5 ਨੂੰ ਉਕਤ ਖਬਰ ਦੇ ਮੁਖਬਰ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਹੈ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਖਬਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਨਿਊਜ਼ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

" ਨਿਊਜ਼ ਆਈਟਮ

ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੈਦ

ਕਪੂਰਥਲਾ, 16 ਨਵੰਬਰ (ਸਿਖੜੀ)-ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜੀ.ਕੇ ਸੱਭਰਵਾਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਵਾਸੀ ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ | ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਪੁੱਤਰ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸੇਠੀ ਵਾਸੀ 117, ਰਾਜਾ ਗਾਰਡਨ ਲੇਨ, ਦਰੋਣਾ ਗਾਰਡਨ ਸਾਹਮਣੇ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਅਜੈ

(*Arvind Singh Sawhney/J.*) ਰੁਪਏ ਦੇ 2 ਚੈੱਕ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਮਰਹੂਮ ਸੁਦੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਮਨਸੂਰਵਾਲ ਦੇਨਾ, ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਵਿੱਚਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੇ 17.06.2003 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਚੌਕ ਸੂਡਾਨ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ 2,80,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 168701 ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 168702 ਮਿਤੀ 17.07.2003 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 2,90,000/- ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਆਨੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 2,70,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੇ 21.08.2003 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਕੇ ਸੱਭਰਵਾਲ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 08.11.2011 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੂੰ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਆਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੂੰ 3 ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 8 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। "

(3) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ "ਚੈੱਕ ਫੇਲ ਹਨਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਨਿਵਾਸੀ ਕੋ ਕੇਦਾ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ "ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੈੱਕ।" ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ 5.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੋ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਦੋ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ 2.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ 2.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸੀ। 2.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਚੈੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਪਰੋਕਤ ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 08.11.2011 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਸਾਲ ਅਤੇ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.6-ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਪੀਕ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 05.06.2009 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ 2.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਕੁਆਟਰ ਚੈੱਕ ਨੰ.16870 ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਕਪੂਰਥਲਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 14.11.2011 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.5 ਦਾ ਦਫਤਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.7 ਦਾ ਨਾਮ ਆਰ.ਕੇ. ਆਨੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ.6 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਵੀ ਦਫਤਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸੀ. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ: 5 ਅਤੇ 7 ਨੇ ਮਨਘੜਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਕੇਸਰੀ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਕਤ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਾਰੇ ਬੁਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਬਣਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬੁਰਾ-ਭਲਾ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਅਕਸ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 499, 500 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(6) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ CW1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਨਿਊਜ਼ ਆਈਟਮ Ex.C1 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਧੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀ CW2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ CW3 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

(7) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 30.07.2015 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P8) ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖ਼ਬਰ ਆਈਟਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 500 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 27.01.2012 ਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 30.07.2015 ਦੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(9) 2015 ਦੇ CRM-M ਨੰਬਰ 28678 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P4) ਜਿਸ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 - ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਸ਼ੋਕ ਸੇਠ ਨੇ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। /- ਮਿਤੀ 19.10.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P7) ਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(10) 2015 ਦੇ CRM-M ਨੰਬਰ 31354 ਵਿੱਚ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਨੰਦ (ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 7) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1985 ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਚਹਿਰੀਆਂ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ/ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 - ਅਜੇ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 05.06.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ 2.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੈਕ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ

ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6-ਆਰਜ਼ੀ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ, ਮਿਤੀ 08.11.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਟਿਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਜੇ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖਬਰ ਆਈਟਮ.

(11) ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਵਿਨਾਸ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਚੋਪੜਾ (ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3) ਦੁਆਰਾ 2016 ਦੇ CRM-M ਨੰਬਰ 25493 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹਿੰਦ ਅਖਬਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ, ਜਗਬਾਣੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਅਖਬਾਰ, ਡੇਲੀ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 (ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3) ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ।

(12) ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਲੋੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਂਝੇ ਆਧਾਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ:-

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ "ਕੋਕੇ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੋਰਲਾ ਰਾਜ", 1992 (1) ਐਸਸੀਸੀ 217 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - ਕਮਲ ਸੇਖੜੀ ਦੀ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾੜੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਮਾਨਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
3. ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਬਰ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
4. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ "ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਹੇਮੰਤ ਮਧੂਕਰ ਨਿੰਬਲਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ", 2017(1) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 405 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਣਹਾਨੀ ਖਬਰ ਆਈਟਮ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਹੋਵੇ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਨੰਦ, ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਸੀ।

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੁਆਰਾ ਖਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 499 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

7. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 499 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਮਾਣਗਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਆਰ.ਕੇ. ਆਨੰਦ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 202 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ 'ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਚਨਚੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ "ਜੈਫਰੀ ਜੇ. ਡੀਅਰਮੀਅਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ" ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 499 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(14) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਇੱਕ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 2.70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਹੈ। (Arvind Singh Sangwan, J.)

ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਵਸਨੀਕ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਅਜੈ ਸੇਠ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਅਕਸ ਅਤੇ ਸਾਖ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(15) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:-

a) ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ:-

"24. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ 'ਜਾਂਚ' ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਿਜੇ ਧਨੁਕਾ 8 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"14. ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ। "ਜਾਂਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. (ਜੀ) 'ਜਾਂਚ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹਰ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; "

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਖਾਸ ਢੰਗ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਭਿਆਸ, ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

25. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਭਾਵ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਐਫਆਈਆਰ ਅਨੁਵਾਦ, ਵਕੀਲ ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਜਿਸਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਦਿ. ਸੰਚਾਲਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 500, 501, 50 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। 23.12.2009 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਬੋਪ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

26. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 202, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਹੈ।

27. ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕੁਆ-ਏ-1 ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਤੇ ਏ-2।

28. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 202 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏ-1 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ: ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ. ਬਨਾਮ ਨਰੇਸ਼ਕੁਮਾਰ ਬਦਰੀਕੁਮਾਰ ਜਗਦ, 2011) 2) RCR (ਕਿਰਾਏ) 293 : (2011) 12 SCC 695 .

29. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਭੱਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 202 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ

(*Arvind Singh Sangwan, J.*)

ਕਿ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭੱਟ ਨੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਓਮਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 2012 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 9318 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਏ-1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 24 ਨਵੰਬਰ, 2009 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। -1 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 202, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

31. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਏ-2 ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, A-1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ A-2 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ qua A-1 ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈਕੀ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

32. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। "

(16) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ - ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਿਟਡ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਅਵਿਨਾਸ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਚੋਪੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 - ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਂਡ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

b) ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 202 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਰ.ਕੇ. ਆਨੰਦ ਨਾਮਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਮ ਵਸਨੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 202 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

c) ਕੇ.ਐਮ. ਸੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਵਿਨਾਸ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“18. ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1973 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

19. ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਾਰਯੋਗ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਫ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਥਾਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ ਇੱਕ ਦੰਤਕਥਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

20. ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਹੁਣ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਸੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੇਏ ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ

(*Arvind Singh Sangwan, I*) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, (2002) 6 SCC 670 .

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਪਾਦਕ, ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। "

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਜੋ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ, ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ:

21. ਕੇਐਮ ਮੈਥਿਊ ਮਲਿਆਲਮ ਮਨੋਰਮਾ ਨਾਮਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ "ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ" ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਂਡ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ, 1867 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

[1] ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਸਨ ਨਾ ਕਿ "ਸੰਪਾਦਕ" ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ. [ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਪੈਰਾ 15]

"16. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਂਡ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ, 1867 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਾਦਕ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

“20. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਨਾਮ ਛਪਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਣਹਾਨੀ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਾਦਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

23. ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਕਾਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇ.ਐਮ.ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਬੁੱਕਸ ਐਕਟ, 1867 ਸਿਰਫ਼ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ (ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਾਣਹਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ), ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਚੁਣਿਆ ਕਿ ਫੈਸਲਾ

ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

24. ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ (ਮਾਣਹਾਨੀ) ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਾਰਡ ਕਾਕਬਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦ ਕਵੀਨ ਬਨਾਮ ਹੋਲਬਰੂਕ, LR 3 QBD 60 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਥੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

ਲਾਰਡ ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਦੇ ਐਕਟ ਭਾਵ ਲਿਬਲ ਐਕਟ 1843 (6 ਅਤੇ 7 ਵਿਕਟ ਸੀ 96) ਦੇ

(Arvind Singh Sangwan v. L) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਭਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧ।

ਲਾਰਡ ਕੈਪਬੈਲ ਦਾ ਐਕਟ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਐਂਡ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬੁਕਸ ਐਕਟ (ਐਕਟ XXV ਆਫ 1867) ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 372 ਦੇ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਹਨ। *ਰਾਮਾਸਮੀ ਬਨਾਮ ਲੋਕਨਾਦਾ, (1886) ILR 9 ਮੈਡ 692* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

" ... ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਐਡ. ਲਾਰਡ ਕੈਪਬੈਲਜ਼ ਐਕਟ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਡਾ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁੱਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਹਾਨੀ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।, ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1867 ਦੇ ਐਕਟ XXV ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ।

ਅਤੇ *ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬੋਡੀ ਨਰਾਇਣ ਰਾਓ ਅਤੇ ਜੀ. ਹਰੀਸਰਵੋਥਾਮਾ ਰਾਓ, (1909) ILR 32 ਮੈਡ 338* ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ :

" ਲਾਰਡ ਕੈਪਬੈਲ ਦਾ ਐਕਟ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ"

25. ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਰਯੋਗ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ। ਵਕੀਲ ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਛਾਪਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

26. ਸਿਰਫ ਮਾਣਹਾਨੀ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ (ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਆਦਿ ਵਿੱਚ) ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਖਬਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਾਜ਼ੁਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।

27. ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਚਨਚੇਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ।

(17) ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 30.07.2015 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P8) ਦੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। *ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ *ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 202 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ।

(18) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 04.04.2018 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਐਸ ਮਹਿੰਦੀਰਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ